

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات لایحه:

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۱

شماره چاپ:

۸۷

تاریخ چاپ:

—

مشخصات گزارش:

دفتر مطالعات حقوقی

شماره مسلسل:

۲۴۰۲۰۰۳۰

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۶/۲۴

اظهار نظر کارشناسی درباره: «لایحه توسعه منطقه آزاد تجاری-صنعتی انزلی» (اعاده شده از شورای نگهبان (۱))

محمدبرزگر خسروی، امین‌اله پاک‌نژاد

مقدمه

به موجب تبصره «۳» ماده (۱) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران [۱]، ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی جدید و تعیین محدوده آنها بنا به پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود. از این رو لایحه «توسعه منطقه آزاد تجاری - صنعتی گیلان (انزلی)» با عنایت به مقدمه توجیهی آن، در راستای برنامه‌ها و سیاست‌های دولت دوازدهم در توسعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی انزلی و رفع موانع رشد و توسعه صادرات و ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی در منطقه یادشده، در دوره دهم مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد. این لایحه در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۳ مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسید و در راستای اجرای اصل نودوچهارم قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان در نامه ۹۹/۱۰۲/۱۷۶۸۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۳ خود، مصوبه مذکور را مغایر با قانون اساسی اعلام کرد. با پایان دوره دهم مجلس شورای اسلامی، این لایحه با شماره ثبت ۴۰ در دوره یازدهم مجلس مجدداً اعلام وصول شد. کمیسیون اقتصادی جهت تأمین نظر شورای نگهبان اصلاحاتی در مصوبه قبلی مجلس به تصویب رسانده است. اصلاحات مزبور پس از تصویب در صحن علنی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۱/۵/۹، مجدداً توسط شورای نگهبان به دلیل وجود ابهامات و عدم تأمین نظر هیئت عالی نظارت، به مجلس اعاده شد که در کمیسیون اقتصادی مورد رسیدگی قرار گرفته است. در ادامه گزارش به بررسی کیفیت رفع یا عدم رفع ابهامات شورای نگهبان و ایرادات هیئت عالی نظارت در خصوص طرح مذکور در گزارش کمیسیون اقتصادی می‌پردازیم.

احمد حکیم‌جوادی (ناظر علمی)، محمدحسام محمدی‌فرد (اظهارنظرکننده)، نرجس امیراحمدی (صفحه‌آرا)

شورای نگهبان در نامه شماره ۱۰۲/۳۲۹۹۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۹ ابهاماتی در خصوص لایحه «توسعه منطقه آزاد تجاری - صنعتی گیلان (انزلی)» اعلام نموده است که در ادامه به بررسی و ابهامات شورای مذکور خواهیم پرداخت.

۱. ابهام اول شورای نگهبان: ابهام در عبارت «محدوده های الحاقی»

در تبصره های ۱ و ۳، منظور از عبارت «محدوده های الحاقی» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تبصره های ۱ و ۳ به بحث ممنوعیت تغییر کاربری و اعمال امتیازات قانونی مربوطه به ورود و خروج کالا قبل از محصور شدن در محدوده (مناطق) الحاقی موضوع این قانون اشاره دارد. منشأ ابهام مطرح شده توسط شورای نگهبان به «قانون ایجاد مناطق آزاد تجاری - صنعتی آبادان و خرمشهر، جلفا و بندر انزلی» بازمی گردد. در این ماده واحده تعیین محدوده منطقه آزاد بندر انزلی در شهرستان انزلی به هیئت وزیران واگذار شده است. هیئت وزیران نیز در مصوبات سال های مختلف، مناطقی را به محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی الحاق نموده است. به عبارت دیگر، پس از تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری صنعتی بندر انزلی در مصوبه شماره ۲۰۷۰۱/ت/۳۰۸۲۰ هـ مورخ ۱۳۸۴/۴/۷، در سال های ۱۳۹۲، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۸^۱ مناطقی به محدوده تصویب شده الحاق شده است. این مسئله در خصوص تبصره ۲ مصوبه مجلس نیز وجود داشت که کمیسیون، عبارت مورد ابهام در تبصره ۲ را نیز با تصریح بر شهرک های صنعتی موضوع حکم، اصلاح کرده است. در تبصره ۲ اصلاحی مصوب کمیسیون چنین آمده است:

«واردات کالای همراه مسافر به شهرک های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابر، ممنوع و اعطای معافیت کالاهای همراه مسافر از محدوده های مذکور به سرزمین اصلی صرفاً شامل کالاهای تولید شده در شهرک های صنعتی مذکور می باشد.» اگر منظور از «محدوده های مذکور»، محدوده منطقه انزلی مصرح در صدر ماده واحده است (و نه شهرک های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابر)، به نظر می رسد که ابهام شورای نگهبان، رفع شده است اما اگر منظور از آن، «شهرک های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابر» باشد، با عنایت به تعمیم معافیت مسافری به سایر محدوده های پیشنهادی، رافع ایرادات نخواهد بود و لذا پیشنهاد می شود به صورت زیر اصلاح گردد: «اعطای معافیت کالاهای همراه مسافر از محدوده های مذکور به سرزمین اصلی صرفاً شامل کالاهای تولید شده در شهرک های صنعتی مذکور می باشد و واردات کالای همراه مسافر به شهرک های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابر، ممنوع است.» اکنون در تبصره های ۱ و ۳ مصوبه اصلاحی کمیسیون، بجای عبارت «در محدوده های الحاقی موضوع این قانون» بر عبارت «در محدوده موضوع این قانون» تصریح شده است؛ لذا به نظر می رسد که ابهام شورای نگهبان، رفع شده است.

۲. ابهام دوم شورای نگهبان: ابهام در عبارت های «به استثنای محدوده فرودگاهی» و «به منظور عرضه به مسافران»

در تبصره ۲، منظور از عبارت های «به استثنای محدوده فرودگاهی» و «به منظور عرضه به مسافران» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

یکی دیگر از ابهامات شورای نگهبان در خصوص مصوبه اصلاحی مجلس شورای اسلامی، عبارت «به استثنای محدوده فرودگاهی» بوده است. توضیح آنکه در تبصره «۲» مصوبه اصلاحی، «محدوده فرودگاهی» از حکم مقرر در این تبصره مستثنا شده است. این در حالی است که در مصوبه مجلس، محدوده فرودگاهی ابهام داشت. این امر سبب شد تا عبارت مذکور مورد ایراد شورای نگهبان واقع شود. همچنین در تبصره «۲» مصوبه اصلاحی مجلس شورای اسلامی، با هدف جلوگیری از اینکه مناطق الحاقی شده جدید، به مأمنی برای واردات کالا تبدیل نشود، «واردات کالا از خارج کشور به محدوده های الحاقی جدید موضوع این قانون به استثنای محدوده فرودگاهی، به منظور عرضه به مسافران ممنوع» شده بود. در این تبصره، عبارت «عرضه به مسافران» توسط شورای نگهبان، دارای ابهام شناخته شده است. توضیح آنکه در واردات کالا از خارج از کشور، اصولاً هدف از واردات کالاهای وارد شده، پس از توزیع در بازار و نحوه مصرف آن مشخص می شود و نمی توان قبل از واردات، هدف و منظور واردکننده را تشخیص داد. به عبارت بهتر، زمانی که واردکننده اقدام به واردات کالایی می کند، نمی توان از همان ابتدا منظور ایشان را از واردات صورت گرفته تعیین کرد. این امر سبب می شود تا قید مذکور، ضمن اینکه بدون معیار و ضابطه باشد، در عمل فاقد کارایی لازم باشد. در واقع، هدف از بیان این قید،

۱. گفتنی است این مصوبه در رأی شماره ۱۶۲۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۴ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری ابطال شده است.

جلوگیری از تبدیل شدن مناطق الحاق شده جدید به دروازه واردات کالا است که قید مذکور، در عمل به دلیل ابهام در سازوکار اجرایی و سنجش آن، قابلیت تحقق هدف مذکور را نخواهد داشت. کمیسیون جهت رفع این دو ابهام، عبارت «به استثنای محدوده فرودگاهی، به منظور عرضه به مسافران» را حذف کرده است؛ لذا ابهام شورای نگهبان سالبه به انتفای موضوع شده است.

بررسی ایرادات هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام

همان‌طور که بیان شد، در متن مصوبه اولیه مجلس شورای اسلامی، ضمن تعیین محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی گیلان (انزلی)، به دولت اجازه داده شده است علاوه بر محدوده مشخص شده، حداکثر به میزان دو هزار هکتار مطابق نقشه پیوست اضافه نماید. شورای نگهبان در راستای اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی، مصوبه مذکور را خلاف بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی اعلام نمود. بر اساس نظر شورای مذکور «این مصوبه مغایر بندهای «۱۱» و «۱۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و در نتیجه مغایر بند «۱» اصل «۱۱۰» قانون اساسی شناخته شد». مطابق نظر شورای نگهبان، مصوبه مجلس شورای اسلامی به دلیل مغایرت با بندهای «۱۱» و «۱۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، مغایر قانون اساسی است. ایراد مذکور که از طرف هیئت عالی نظارت بر سیاست‌های کلی نظام مطرح شده بود، مجدداً در نامه شماره ۱۰۲۴۲۷/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۹ باقی دانسته شده است. علاوه بر این، هیئت مذکور، سه ایراد دیگر را نسبت به مصوبه اصلاحی مجلس مطرح کرده است. در ادامه به بررسی ایرادات مطرح شده می‌پردازیم.

۱. ایراد مغایرت با بند «۱۱» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

بر اساس بند «۱۱» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، «توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج» مورد تأکید قرار گرفته است. از این رو در توسعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی ضروری است: اولاً انتقال فناوری‌های پیشرفته، یا ثانیاً گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و یا ثالثاً تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج، مدنظر قرار گیرد. به بیان دیگر در بند فوق‌الذکر، جهت و الگوی توسعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشخص شده است و هرگونه توسعه در این مناطق باید با رعایت جهات مذکور باشد. مصوبه مجلس در خصوص منطقه آزاد تجاری - صنعتی گیلان (انزلی)، صرفاً به توسعه جغرافیایی منطقه مذکور پرداخته بود و ظاهراً به جهت گیری بند «۱۱» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در توسعه مناطق آزاد تجاری - صنعتی توجهی نداشت. به عبارت بهتر، در مصوبه اصلاحی مجلس با عنایت به محدوده پیشنهادی و زیرساخت‌های مورد نیاز و عدم تغییر در سازوکارهای موجود، تحولی در انتقال فناوری‌های پیشرفته، و یا گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و یا تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج رخ نمی‌داد. بدین جهت، مصوبه اصلاحی مجلس شورای اسلامی به دلیل عدم رعایت بند «۱۱» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، توسط شورای نگهبان مغایر بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی شناخته شد. کمیسیون جهت تأمین نظر هیئت عالی و رفع این ایراد، در تبصره ۲ مصوبه خود، اعمال امتیازات قانونی را منوط محصور شدن محدوده مورد حکم و استقرار گمرک کرده است و صرفاً مواد، کالاها، تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز طرح‌های سرمایه‌گذاری و توسعه‌ای را مشمول اعمال امتیازات قانونی دانسته است. معافیت مالیاتی موضوع این مصوبه، می‌تواند به صورت هدفمند و صرفاً به فعالیتهای مرتبط با بند «۱۱» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ارائه شود. به نظر می‌رسد که هر چند نه به صورت حداکثری، این ایراد هیئت عالی رفع شده است.

۲. ایراد مغایرت با بند «۱۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

بند «۱۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، حکم به «اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی» داده است. بر این اساس، در روند قانونگذاری، اصلاح نظام درآمدی دولت باید در جهت افزایش سهم درآمدهای مالیاتی باشد. مصوبه مجلس شورای اسلامی در توسعه محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی به دلیل برقراری معافیت‌های مالیاتی و گمرکی در محدوده جغرافیایی بیشتر، مغایر سیاست مذکور به شمار می‌رود. به عبارت دیگر، با توسعه وسعت مناطق آزاد، محدوده‌ها و مشمولان بهره‌مند از معافیت مالیاتی افزایش می‌یابد و با توجه به عملکرد مناطق آزاد، بازگشت سرمایه‌ای برای دولت وجود ندارد. با توسعه مناطق آزاد، درآمدهای عمومی از محل وصول مالیات کاهش می‌یابد؛ لذا مغایر بند «۱۷» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به تبع آن بند «۱» اصل (۱۱۰) قانون اساسی است. کمیسیون با اصلاح تبصره های ۲ و ۳، اعطای معافیت موضوع این مصوبه را محدودتر کرده است؛ لذا به نظر می‌رسد که هر چند نه به صورت حداکثری، این ایراد هیئت عالی رفع شده است.

یکی از ایرادات هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، در خصوص مصوبه حاضر، به بند «۲۵» سیاست‌های کلی نظام اداری مربوط می‌شود. براساس این بند باید «کارآمدسازی و هماهنگی ساختارها و شیوه‌های نظارت و کنترل در نظام اداری و یکپارچه‌سازی اطلاعات» مورد توجه قرار گیرد. مطابق نظر هیئت عالی نظارت «با توجه به اینکه منطقه آزاد تجاری-صنعتی انزلی مرکب از پنج منطقه منفصل است، باعث ایجاد تشتت در نظام اداری حاکم بر استان گیلان می‌گردد»؛ لذا مغایر بند مذکور از سیاست‌های کلی نظام اداری است. توضیح آنکه با تصویب طرح حاضر، منطقه آزاد تجاری-صنعتی انزلی متشکل از پنج منطقه جداگانه خواهد شد. از آنجاکه نظام اداری و نظارتی و همچنین قوانین حاکم بر این مناطق، متفاوت از سایر مناطق است^۱، در نقاط مختلف یک شهرستان و استان، نظامات اداری متفاوتی حاکم خواهد شد. این امر منجر به تشتت در مدیریت استان گیلان شده و از نظر هیئت عالی نظارت، مغایر بند «۲۵» سیاست‌های کلی نظام اداری است. کمیسیون با اصلاح تبصره های ۲ و ۳، اعطای معافیت موضوع این مصوبه را محدودتر کرده است؛ لذا به نظر می‌رسد که این ایراد هیئت عالی رفع شده است.

۴. ایراد مغایرت با جزء «۱۰» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری

یکی دیگر از ایرادات هیئت عالی نظارت، در خصوص مصوبه اصلاحی مجلس، موضوع ایجاد تبعیض ناروا بین مناطق الحاق شده به منطقه آزاد و سایر مناطق است. بر اساس نظر هیئت عالی نظارت، «نظر به اینکه مصوبه مذکور برخی نواحی جغرافیایی و تأسیسات موجود در آنها را از سرزمین اصلی جدا کرده و به منطقه آزاد الحاق نموده، تبعیض ناروایی به نفع این نواحی ایجاد کرده است. به این ترتیب مصوبه با جزء «۱۰» بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر «رعایت اصول قانونگذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوایح و طرح‌های قانونی با تأکید بر: ... عدالت‌محوری در قوانین و اجتناب از تبعیض ناروا...» مغایرت دارد». با توجه به عدم ارائه مطالعات پشتیبان براساس آمایش سرزمینی و مزیت‌های نسبی منطقه و همچنین نحوه ایجاد و فعالیت مناطق آزاد، مزیت مناطق پیشنهادی نسبت به سایر نقاط همجوار جهت تبدیل شدن به مناطق آزاد مشخص نیست. همچنین مطالعات کارشناسی، عملکرد موفق و بازگشت سرمایه پس از ایجاد منطقه آزاد در محدوده‌های پیشنهادی را تضمین نمی‌کند. با توجه به تعدد درخواست‌های ایجاد مناطق آزاد و ویژه، فرایند ایجاد مناطق، نیازمند ساماندهی و بازنگری جدی است؛ بر این اساس و با مطالعه مدل ایجاد و توسعه مناطق آزاد موفق، پیاده‌سازی طرح ایجاد پلکانی مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری صنعتی، با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی پیشنهاد می‌گردد که مطابق آن، صرفاً شهرک‌ها و نواحی صنعتی که طی چند سال عملکرد موفق در حوزه جذب سرمایه، تولید و صادرات داشته‌اند، می‌توانند به مناطق ویژه اقتصادی تبدیل شوند و به همین ترتیب، صرفاً مناطق ویژه اقتصادی موفق در شاخص‌های تولید، صادرات، تراز تجاری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی، به شرط حضور در محدوده‌های مرزی قادر خواهند بود از امتیازات مناطق آزاد تجاری صنعتی بهره‌مند گردند. توسعه و وسعت مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری صنعتی نیز صرفاً براساس شاخص‌های تعیین‌شده و در گرو بهبود عملکرد این مناطق خواهد بود. به عبارت دیگر در طرح ایجاد پلکانی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، بخش قابل توجهی از علل و ریشه‌های عدم موفقیت این مناطق مرتفع خواهد شد؛ به عنوان مثال در صورتی که محدوده‌ای دارای حجم بالای تولید، صادرات و سرمایه‌گذاری طی چند سال متوالی باشد، طبیعتاً دارای زیرساخت مناسب، مکان‌یابی مناسب، صرفه اقتصادی به منظور جذب سرمایه و سازمان مسئول توانمند است و در نتیجه می‌تواند منطقه آزاد یا ویژه موفق باشد؛ همچنین بر اساس این تدبیر، پیگیری‌های مسئولان محترم (به جای رایزنی‌های متداول) به سمت توسعه و بهبود شاخص‌های تعیین شده (نظیر جذب سرمایه، تسهیل تولید و صادرات) هدایت می‌شود و تنها از این طریق می‌توان اقدام به ایجاد یا افزایش وسعت مناطق آزاد و ویژه کرد. با توجه به اینکه در صورت پیاده‌سازی فرایند مذکور، مناطق مستعد تولید، صادرات و سرمایه‌گذاری به مناطق آزاد تبدیل می‌شوند، مغایرت با اسناد بالادستی (ناظر به عدم اعمال تبعیض ناروا در ایجاد مناطق آزاد) مرتفع می‌شود؛ چراکه در این رویه، مناطق مستعد کشور با کسب شاخص‌های تعیین شده می‌توانند به عنوان مناطق آزاد اقتصادی جدید، جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی معرفی شوند. در صورتی که شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابر، دارای مطالعات پشتیبان مبنی بر لحاظ آمایش سرزمینی و مزیت‌های نسبی منطقه‌ای باشند، این ایراد هیئت عالی نیز رفع شده است.

۱. بند «الف» ماده (۶۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور: «مدیران سازمان‌های مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام منطقه محسوب می‌شوند و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی دولتی مستقر در این مناطق به استثنای نهادهای دفاعی و امنیتی به عهده آنهاست. سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً براساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند.

با توجه به مستثنا بودن مناطق آزاد از برخی نظارت‌های عمومی و همچنین عدم استقرار مؤثر سامانه‌ها در مناطق آزاد (نظیر سامانه انبارها، گمرکی، شناسه کالا)، بروز تخلفات و مفسداتی نظیر قاچاق کالا در مناطق آزاد دارای زمینه است. این امر به‌درستی مورد توجه هیئت عالی نظارت قرار گرفته است و این هیئت در این خصوص بیان داشته است که: «از آنجاکه ایجاد مناطق آزاد منفصل به شرح مندرج در مصوبه، نظارت‌پذیری این مناطق را کاهش می‌دهد و زمینه را برای فعالیت‌های فسادزا همچون قاچاق کالا فراهم می‌کند، مصوبه با بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر «شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...» مغایرت دارد». در حقیقت در ایراد هیئت عالی نظارت، ضمن تأیید زمینه‌های بروز فساد در این مناطق، بر منفصل و جداگانه بودن مناطق ایجاد شده در مصوبه در ایجاد زمینه‌های فساد، تأکید شده است. با وجود مناطق جداگانه آزاد تجاری-صنعتی، نظارت و اجرای دقیق قانون مورد خدشه قرار می‌گیرد. کمیسیون با اصلاح تبصره‌های ۲ و ۳، بستر فساد در مصوبه را کنترل کرده است؛ لذا به نظر می‌رسد که این ایراد هیئت عالی رفع شده است.

جمع‌بندی

لایحه «توسعه منطقه آزاد تجاری - صنعتی گیلان (انزلی)» مصوب مجلس (اعاده شده از شورای نگهبان ۱) با وجود اصلاحاتی که در کمیسیون اقتصادی صورت پذیرفته است، رافع ایرادهای شورای نگهبان و هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام به نظر می‌رسد.

شماره ماده	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون
ماده واحد و تبصره‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۶			

شماره ماده	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهارنظر کارشناسی	متن اصلاحی
ماده واحد و تبصره‌های آن	تبصره‌های ۱ و ۲ و ۳ به شرح ذیل اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره ۶ الحاق می‌شود: «تبصره ۱- رعایت ضوابط قانونی در ارتباط با هرگونه تغییر کاربری اراضی، و نیز رعایت قوانین و مقررات مربوط به حفظ محیط زیست و جلوگیری از تخریب و آلودگی زیست‌محیطی در محدوده موضوع این قانون الزامی است. تبصره ۲- واردات کالای همراه مسافر به شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابری، ممنوع و اعطای معافیت کالاهای همراه مسافر از محدوده‌های مذکور به سرزمین اصلی صرفاً شامل کالاهای تولیدشده در شهرک‌های صنعتی مذکور می‌باشد. تبصره ۳- اعمال امتیازات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا در شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابری به استثنای مواد، کالاهای، تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز طرح‌های سرمایه‌گذاری و توسعه‌ای، منوط به تأیید محصور شدن محدوده مورد نظر توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران و استقرار آن در مبادی ورودی و خروجی منطقه است. سازمان منطقه می‌تواند بخشهایی از شهرک‌های صنعتی مذکور را به تدریج محصور و پس از تأیید و استقرار گمرک جمهوری اسلامی ایران نسبت به عملیاتی نمودن محدوده اقدام کند. تبصره ۶- پس از تصویب این قانون، هرگونه تغییر در محدوده منطقه آزاد تجاری-صنعتی انزلی منوط به پیشنهاد هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی است.				لایحه «توسعه منطقه آزاد تجاری - صنعتی گیلان (انزلی)» مصوب مجلس (اعاده شده از شورای نگهبان ۲) با وجود اصلاحاتی که در کمیسیون اقتصادی صورت پذیرفته است، رافع ایرادهای شورای نگهبان و هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام به نظر می‌رسد. در تبصره ۲ اصلاحی مصوب کمیسیون چنین آمده است: «واردات کالای همراه مسافر به شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابری، ممنوع و اعطای معافیت کالاهای همراه مسافر از محدوده‌های مذکور به سرزمین اصلی صرفاً شامل کالاهای تولیدشده در شهرک‌های صنعتی مذکور می‌باشد.» اگر منظور از «محدوده‌های مذکور»، محدوده منطقه انزلی مصرح در صدر ماده واحد است (و نه شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابری)، به نظر می‌رسد که ابهام شورای نگهبان، رفع شده است اما اگر منظور از آن، «شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابری» باشد، با عنایت به تعمیم معافیت مسافری به سایر محدوده‌های پیشنهادی، رافع ایرادات نخواهد بود و لذا پیشنهاد می‌شود به صورت زیر اصلاح گردد: «اعطای معافیت کالاهای همراه مسافر از محدوده‌های مذکور به سرزمین اصلی صرفاً شامل کالاهای تولیدشده در شهرک‌های صنعتی مذکور می‌باشد و واردات کالای همراه مسافر به شهرک‌های صنعتی سپیدرود، خمیران و ضیابری، ممنوع است.»	متن اصلاحی

[۱] مصوبه کمیسیون در خصوص لایحه توسعه منطقه آزاد تجاری-صنعتی گیلان (انزلی)

گزیده سیاستی

مصوبه کمیسیون اقتصادی در خصوص لایحه «توسعه منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی» مصوب مجلس (اعاده از شورای نگهبان ۱) به شماره ثبت ۱۱، رافع ایرادهای شورای نگهبان و هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام به نظر می‌رسد.

